

LLOYD-ATELIER

GRATIS DIGITALE E-MAGAZINE VAN LLOYD-ATELIER - NETERSEL

JAARGANG-2, NUMMER-7 ... JULI 2020

- In dit nummer onder andere:
- * Het postcontract met de Nederlandse overheid - 1889.
 - * Hofmeester-foto's van rond de Eerste Wereldoorlog.
 - * Het schip van de maand: Cornelis Wernard Eduard.
 - * Nieuwe Lloydvlaggen wapperen in alle windstreken!
 - * Het Lloyd-Atelier is aan het groeien!
 - * Aad, de mensenredder!

Oud Lloyd-Matroos Gerard Langedijk kijkt en denkt, zichtbaar diep, na over de Lloydvlag die zijn echtgenote Jenny hem in het verpleegtehuis te Middelburg voorhoudt - juni 2020

Old Lloyd Sailors are very though!

Dit gratis, e-magazine is bestemd voor relaties van het Lloyd-Atelier te Netersel.
Inschrijven en uitschrijven s.v.p. via e-mailadres: Lloydexpo19@gmail.com

COLOFON:

'LLOYD -ATELIER'

Eindredactie: Ed van Lierde
Tekstcorrectie:
Josje van Lierde Olivier

Uitgever:
Ed van Lierde - Netersel
Telefoon: 0497 - 840999
E-mail: Lloydexpo19@gmail.com

KATA PENGANTAR

Hartelijk dank dat u uw liefde/interesse voor de Lloyd tastbaar maakt door het Lloyd-Atelier zo nu en dan ook financieel vooruit te helpen. Zoals u weet zijn er geen gestructureerde aanmonsteringen of andere 'financiële bindingen' meer en dat laat zien hoe hecht de band nog is, sommigen bevestigen die band regelmatig door soms zelfs meerdere malen een donatie over te maken, waarvoor uiteraard mijn méér dan uitgebreide dank!!

Zo wordt het mij, als daar een belangrijke reden voor is, ook op mijn beurt, mogelijk gemaakt iets te doneren. Dat is onlangs gebeurd in het geval dat ik u op de voerpagina van dit magazine laat zien. Een geschonken Lloyd-vlag aan een oud Rotterdamsche Lloyd collega die bijna alles aan het vergeten is, maar waarbij 'de lange termijn-herinnering' soms nog opmerkelijk scherp kan zijn! Wat fijn dat een Slamet-dochter en schoonzoon enige tijd geleden een vlag aan het Lloyd-Atelier hebben geschonken zo maken wij met z'n allen de 'cirkel van generositeit' weer rond.

Ed van Lierde

LLOYD-ATELIER IS AAN HET GROEIEN!

Het doet mij en wellicht u ook deugd dat het Lloyd-Atelier in diverse opzichten aan het groeien is. Direct zichtbaar is de 'fysieke' groei waarmee de beschikbaarheid van de gerenoveerde expositieruimte geleidelijk wordt uitgebreid. Groei die 'nummeriek' zichtbaar is, kunnen we bij het aantal E-magazine-lezers en op onze Facebookpagina vaststellen.

Inschrijvingen E-magazine

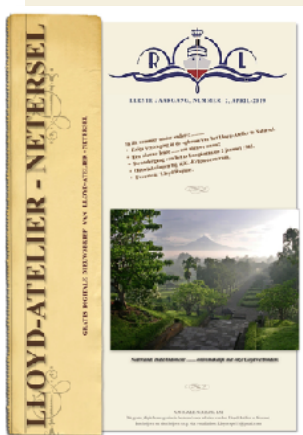
Zoals bij het KRL-Museum het aantal aangemonsterden maat was voor de grootte van het supporter-team, zo is het aantal E-magazine inschrijvingen nu die steunmaat geworden. Begin 2019 zijn wij in principe met 'nihil' gestart en moest eerst het probleem met het nieuwe bestuur worden opgelost over het niet mogen gebruiken van de adressen van het KRL-Museum, die ik nota bene in dertien jaar zelf had opgebouwd. Het aantal inschrijvingen verliep snel via '0' naar '120'. Zoals u weet volgde mijn e-mail oproep aan mogelijk geïnteresseerden om zich conform de privacy-regels in te schrijven. Alras liep het aantal inschrijvingen op tot '200'. Na de beëindiging van de Stichting KRL-Museum, begin dit jaar, kreeg het aantal inschrijvingen weer een boost en is momenteel opgelopen tot '281'. Daar waar pensioenverenigingen en vriendenorganisaties van musea slinken, groeit het aantal direct betrokkenen bij ons Atelier. Naar verwachting gaan we dit najaar boven de 300 lezers uitkomen!

Website Lloyd-Atelier

Zoals u weet, is onze website weer terug op het thuishonk en wordt deze al maandenlang door Strong en mij gerestaureerd. Als de website er weer 'pico bello' bij staat, gaan we de bezoekerscijfers en het aantal clicks weer bijhouden, ook daar is 'groei' de doelstelling en of dat gaat lukken en vooral blijft lukken, is uiteraard de vraag. We doen ons best!

Vind-ik-leuks!'- op onze Facebookpagina

Ongetwijfeld weet u dat het succes van een Facebookpagina wordt afgelezen van het aantal lezers dat 'Vind ik Leuk' heeft aangeklikt. Toen ik 31 december 2018 het bestuursstokje over gaf was dat aantal: '454', toen ik op 14 maart 2020 de Facebookpagina weer terug in bezit kreeg was het aantal: '473'. Nu, na vier maanden, is het aantal opgelopen Naar zo'n: '579'!

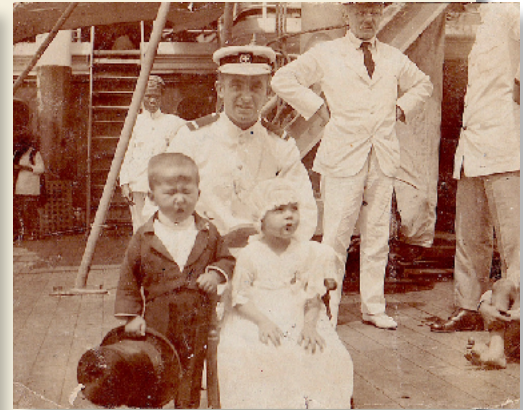
Enkele weken geleden ontvingen wij van Rob Vollaard digitale foto's gemaakt van en door zijn opa, oud Rotterdamsche Lloyd-Hofmeester Xaverius Mayer. Deze interessante foto's waren tijdens en direct na de Eerste Wereldoorlog geschoten en wellicht krijgt het Lloyd-Atelier op termijn de originele versies van deze foto's.

Het ss Tabanan varend in de Indische Oceaan - 1910

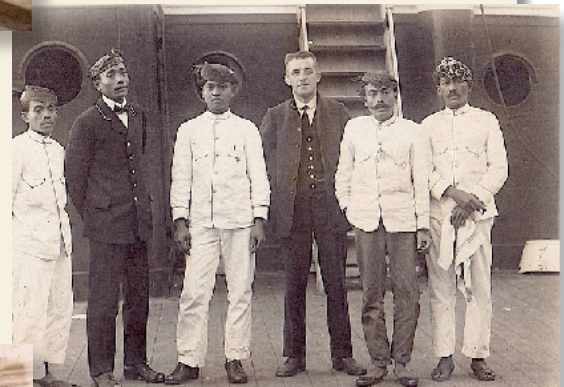
Hofmeester Mayer op het ss Goentoer - 1913

Liefdesavontuur op het ss Goentoer met twee Ned. Indische passagiertjes - 1913

Een groepsfoto op de Goentoer met Hofmeester Mayer - 1914

ss Goentoer - Hofmeester Xaverius Mayer met zijn Djongossen - 1914

De complete CD-leiding inclusief Mandoer op het achterdek van de Rindjani - 1915

ss Goentoer - Hofmeester Xaverius Mayer met zijn Mandoer - 1921

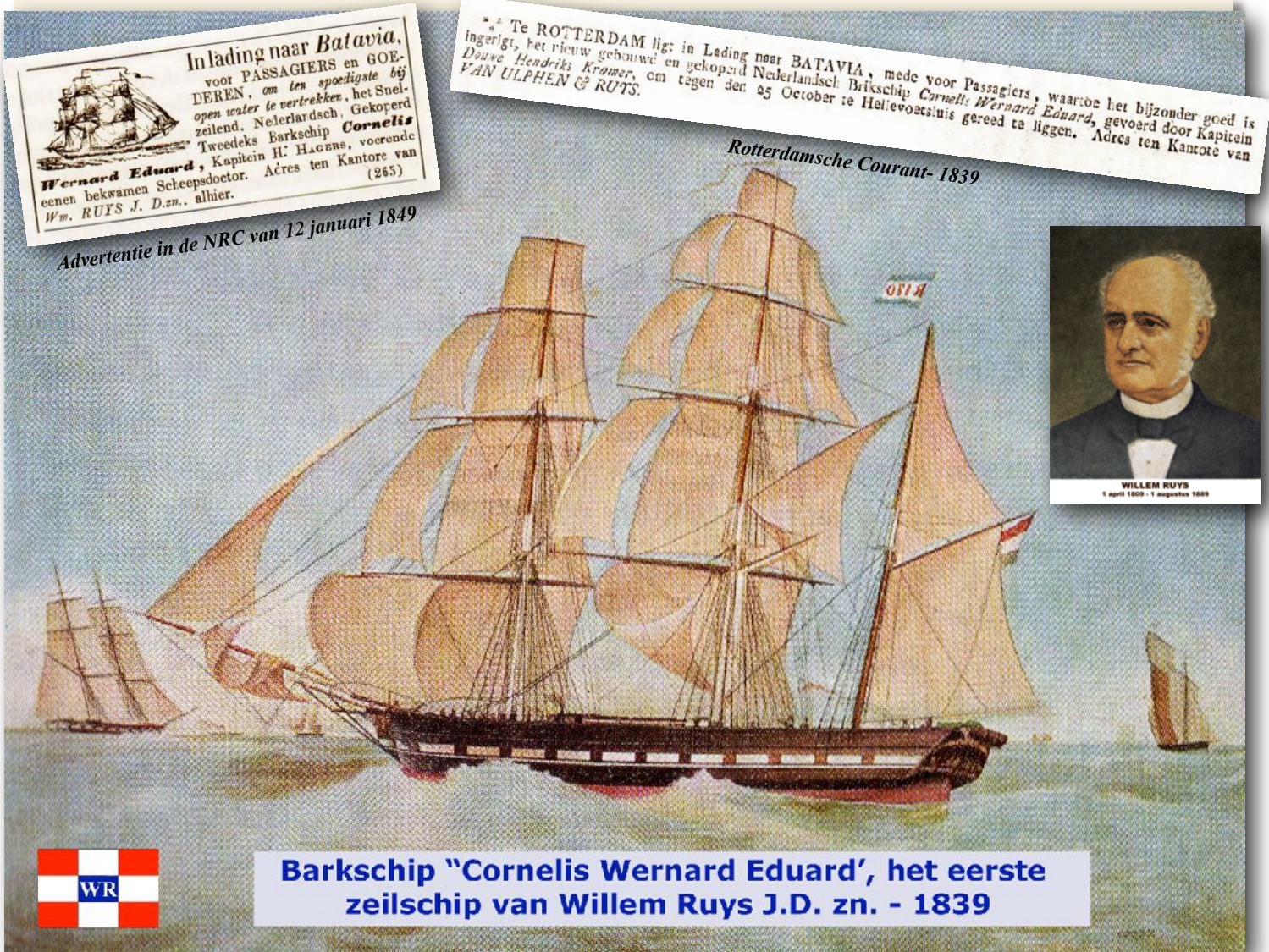
ss Tambora - Civiele dienst met passagiers op het stuurboord sloependeck - 1915

ss Goentoer - Hofmeester Xaverius Mayer met zijn complete Mandoer/Djongos-ploeg - 1921

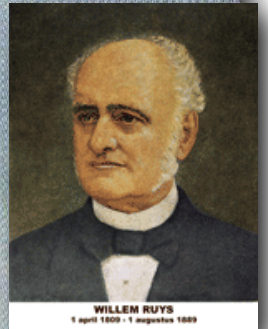
ss Willis komt, ter hoogte van de vulkaan 'Stromboli', het ss Tambora tegemoet - 1921

Inlading naar Batavia,
 voor PASSAGIERS en GOEDEREN, om ten spoedigste bij open water te vertrekken, het Snelzeilend, Nederlandsch, Gekoperd Tweedecks Barkschip **Cornelis Wernard Eduard**, Kapitein H. H. Lucas, voerende eenen bekwaamen Scheepsdoctor. Adres ten Kantore van Wm. RUYFS J. D.zn., alhier. (265)

*.² Te ROTTERDAM ligt in Lading naar BATAVIA, mede voor Passagiers, waartoe het bijzonder goed is ingerigt, het nieuw gebouwd en gekoperd Nederlandsch Barkschip **Cornelis Wernard Eduard**, gevoerd door Kapitein Douve Hendriks Kramer, om tegen den 25 October te Hellevoetsluis gereed te liggen. Adres ten Kantore van VAN ULPHEN & RUYFS.

Advertentie in de NRC van 12 januari 1849

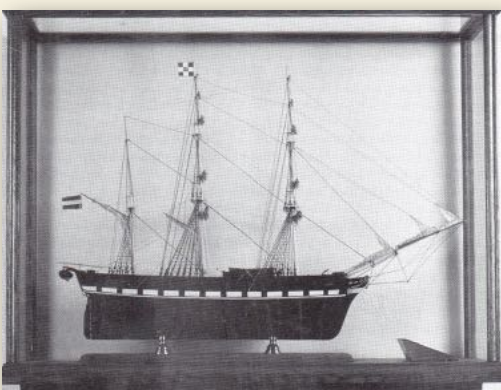
Barkschip "Cornelis Wernard Eduard", het eerste zeilschip van Willem Ruys J.D. zn. - 1839

Karakteristiek en levensloop

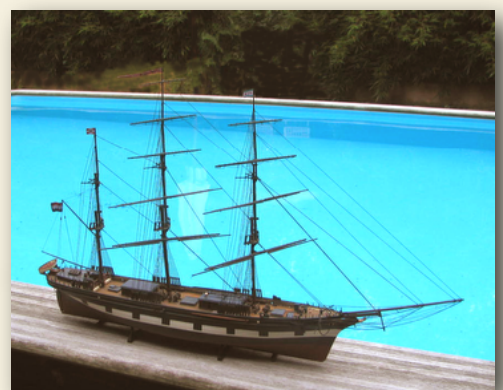
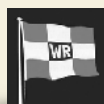
De cargadoor Willem Ruys J.D. Zn. werd in 1938 tevens reder door aan de Kinderdijkse scheepsbouwer, Fop Smit de opdracht te gunnen voor zijn eerste zeilfregat (later barkschip), 'Cornelis Wernard Eduard'. De schepen van Willem Ruys werden voor meer dan de helft gefinancierd door Fop Smit zelf en door familieleden en vrienden. Zijn zwager, mr. Cornelis Wernard van Voorst van Beest was zo'n 'financieel deelnemer'. Dit verklaart ook de naam die het schip werd gegeven, want de zoon van de zwager kreeg bij de doop de naam: 'Cornelis Wernard Eduard' mee. Het barkschip werd op zaterdagmiddag 7 september 1839 tewatergelaten en daarmee begon in feite de rijke (voor-) historie van onze roemruchte scheepvaartmaatschappij. In 1863 werd het zeilfregat aan een Noorse rederij verkocht.

Technische gegevens

Het barkschip 'Cornelis Wernard Eduard' met drie masten was 317 lasten (oude inhouds-maat) groot, met passagiers-accommodatie. Het grote zeilfregat had Willem Ruys J.D. Zn. in 1839 zo'n Fl 86.000,- gekost en werd al snel omgetuigd tot barkschip, omdat dit goedkoper was en gemakkelijker te hanteren voor de bemanning. Ze werd hoofdzakelijk gebruikt voor de vaart op Indië, maar maakte ook reizen naar China, de Filippijnen en Australië.

Scheepsmodel van familie Ruys.

Scheepsmodel gemaakt door Ed van Lierde - 2003.

De door een aantal Lloyd-collega's (en/of familie) nieuw bestelde vlaggen hangen inmiddels in top en wapperen, alsof er niets aan de hand is, het coronatijdperk uit. Het verleden kruipt waar het niet gaan kan en geeft '100 bij 150 cm fleurigheid' aan de buurt, straat, pand.

1. De Nieuwe RL-vlag en KRL-vlag bij het Slammat-monument te Netersel.
2. Bij oud Lloyd-WTK Fred van den Boogaard te Oost-Souburg.
3. Bij oud Lloyd-Hofmeester Winston Aarts te Den Dungen (NB.)
4. Bij Ton Wanders, oud Lloyd-WTK te Etten-Leur (NB.)
5. Bij Joop Veugen te Maastricht (zoon van oud Lloyd-WTK Jo Veugen). Deze (grotere) vlag was overigens van een vorige productieronde!

Op de voorpagina hebben we een speciale plaats ingericht voor het moment dat de nieuwe Lloydvlag wordt getoond aan oud Lloyd-Matros Gerard Langedijk uit Middelburg. Gerard heeft de ziekte van Alzheimer en de vraag is wat er op dat fotomoment in zijn kwetsbare hoofd omging.

HUMOR UIT EIGEN KRING

In het aprilnummer van ons E-magazine gaven we al aan dat enkele 'visuele' zaken uit de erfenis van oud Lloyd-WTK Jan Paans richting Lloyd-Atelier zouden komen. Zijn weduwe Marijke Paans-van Hove had de schenking al willen overhandigen ware het niet dat Covid19 roet in het eten gooide en een voorgenomen reis van Marijke naar Nederland niet door kon gaan. 'IJs en weder dienende' gaat dat wellicht in september wel gebeuren.

Inmiddels heb ik via de post de humor-prenten van Jan ontvangen een authentieke verrassing die ik direct graag met u wil delen, precies als toentertijd met de vroegere 'Lloyd-Mail' ('Leerling in beeld')worden ze nu ook, stuk voor stuk, in ons E-magazine geplaatst.

Jan Paans met echtgenote Marijke te Florida in betere tijden - 2018

Herinnert u zich nog de twee humoristische tekeningen „'s Paans scheepsballet" en „'s Paanse dekscène", die wij in een voorgaande jaargang hebben geplaatst? Welnu, dan hebben wij goed nieuws voor u: in onze volgende jaargang krijgen wij iedere maand een „strip", vol met humor en getekend door de heer J. Paans, 2e w.t.k. bij onze maatschappij.

Deze tekeningen, die hij speciaal voor „De Lloyd-Mail" heeft gemaakt, zijn stuk voor stuk kostelijke plaatjes, die ons blad zeker zullen opvrolijken en waarvoor wij de heer Paans zeer dankbaar zijn.

Om u een indruk te geven van wat u volgend jaar te wachten staat, plaatsen wij hier alvast een strip „op voorschot".

Copyright J. Paans 1

2

3

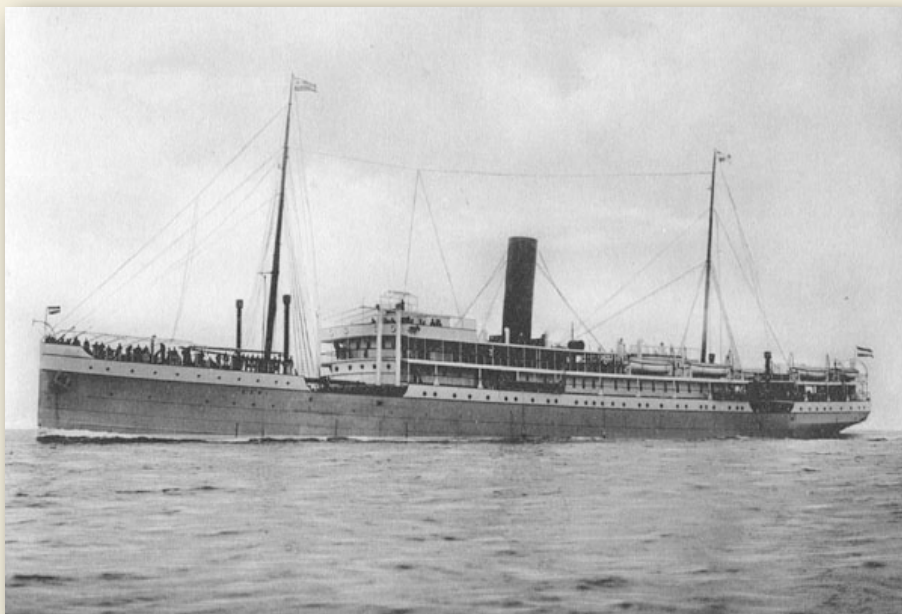
4

J. Paans

De Nederlandse postvlag gezamenlijk met de Rotterdamsche Lloyd-vlag en het wapen van Batavia.

In 1889 werd door de N.V. Rotterdamsche Lloyd (RL) en de Stoomvaartmaatschappij Nederland (SMN) met de Nederlandse regering onderhandeld over een wekelijkse maildienst op Nederlandsch-Indië. De bedoeling was dat deze scheepvaartmaatschappijen beurtelings de mail zouden vervoeren. De onderhandelingen hadden behoorlijk wat voeten in de aarde. Voor het, elke veertien dagen, overbrengen van de brievenpost wilde de Nederlandse Staat een waarborg geven van fl 2.400,- voor elke uit- en thuisreis. Een reis van Marseille naar Batavia zou aanvankelijk maximaal 30 dagen mogen duren. De duur van deze reizen zou binnen vijf jaar experimenteren verkort worden tot 26 dagen hetgeen betekende dat de waarborgsom naar fl 4.000,- werd opgetrokken. Daartegenover stond wel dat een te late aankomst een boete opleverde. Tegelijk met deze nieuwe overeenkomst werd het vervoer van gouvernementpassagiers en -troepen ook aan de RL en SMN gegund.

Het Lloyd-passagiersschip ss Kawi met postvlag in top - 1916

Anekdote-1

De minister van Verkeer en Waterstaat, de heer Havelaar, wenste niet aan een postcontract mee te werken als de RL en SMN hem niet konden garanderen dat de stoomschepen dezelfde, hogere snelheid zouden hebben als de Franse mailschepen. Deze eis ontlokte de RL-directeur, Willem Ruys de opmerking dat hij daartoe gaarne bereid zou zijn, indien de minister dan ook een som van fl 4.000.000,- wilde toezeggen, zoals ook de Franse regering had gedaan.

Eerstvolgende afvaarten naar Ned.-Indië.

Stoomvt. Mij „NEDERLAND” van AMSTERDAM	23 Juni.	<i>Prinses Marie</i> , Kapt. R. J. Weber.
	7 Juli.	<i>Soenda</i> , Kapt. S. Turfboer.
ROTTERDAMSCH LLOYD van ROTTERDAM	16 Juni.	<i>Zuid-Holland</i> , Kapt. S. Otto.
16058	30 Juni.	<i>Utrecht</i> , Kapt. P. de Goeds.

EEN DER EERSTE GEZAMENLIJKE ADVERTENTIES; NIEUWE ROTTERDAMSCH COURANT VAN 3 JUNI 1888

Anekdote-2

In de Tweede Kamer werd aangegeven dat hulde voor de Rotterdamsche Lloyd op zijn plaats was omdat deze rederij, conform artikel-2 van het postcontract, al haar schepen in Nederland liet bouwen (Nederlandsche Maatschappij "De Schelde" te Vlissingen). Stoomvaartmaatschappij Nederland had volgens de Tweede Kamer nog geen enkel schip in Nederland laten bouwen!

Hoe het ook zij in 1893 was het postcontract een feit en verliep vijftien jaar later. Hernieuwde onderhandeling leidde tot een postcontract waarbij de reis wederom een dag (naar 25 dagen) werd ingekort, daartegenover stond een hogere vergoeding per reis van fl 5.000,-

Advertentie in de Engelstalige Lloyd Mail - 1920

In 1923 werd bij de volgende hernieuwing van het postcontract besloten na Sabang niet meer via Zuid Sumatra naar Padang te varen maar via de Noordelijke route naar Belawan. Hiervoor werd het voor grotere mailschepen mogelijk gemaakt om via "de geul" de kaden van Belawan te bereiken. Als eerste grote mailschip meerde daar op 11 september 1923 het ss Patria aan, hetgeen aanleiding gaf voor een groot feest.

Het eerste mailschip ss Patria arriveert in Nederlandsch-Indië Tadjong Priok - 1923

Belawan - ms Kota Agoeng en aan de kade ms Kota Radja - 1926

Bij het nieuwe postcontract van 1923 werd bepaald dat de betaling voor verleende diensten zou geschieden op basis van de Internationale Conventie van Madrid. Daarbij verviel de bij de vroegere contracten bedongen reisduurgarantie en werd de waarde van het contract teruggebracht tot die van een eenvoudige vervoersovereenkomst. De mailreis Marseille-Batavia was toen met de steeds sneller wordende schepen al tot 21 dagen ingekort!

Ons aller Lloyd-collega en 'supporter/vrijwilliger van het eerste uur' van zowel het KRL-Museum als het Lloyd-Atelier, Aad Kortleven deed in z'n jonge jaren, naast stoute matrozen dingen, wel degelijk ook dingen waar hij en wij nog steeds trots op kunnen zijn. Een leven redden is iets bijzonders en als je daarvoor geëerd, gehuldigd of onderscheiden wordt, geeft de redder altijd aan het juist een grote eer te vinden en daar niet voor beloond hoeft te worden. Ik weet waarover ik praat, want ik mocht bij Kijkduin als 15-jarige puber een volwassen man, die al onder de golven was verdwenen, uit zee redden. Overigens een van de redenen waarom ik ben gaan varen, maar dat ter zijde, het gaat nu even over Aad!

Daring Rescue Of Seaman In Durban Harbour

MR. ADRIAAN KORTLEVEN

TWO men dived fully-clothed into Durban Bay early yesterday morning and struggled for several minutes to save a burly Swedish seaman from drowning. It is believed that the Swede, Mr. Sven Johansen, of the ship *Silken*, fell from the quay.

The sounds of the struggle, which took place at Maydon Wharf 11 near the berth of the Dutch ship *Sarangan*, attracted a big crowd, which watched a crew member of the *Sarangan*, Mr. Adriaan Kortleven, and Mr. George Ntsele, disappear below the surface twice before they managed to quieten Mr. Johansen.

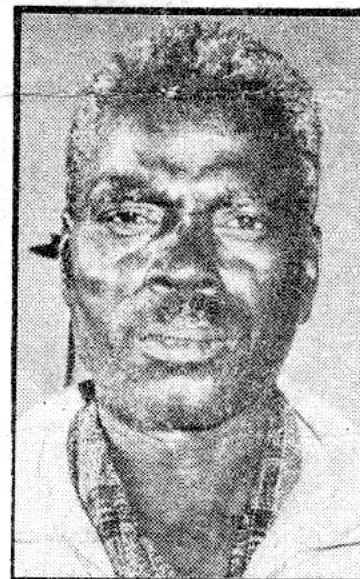
Mr. Johansen was given artificial respiration on the wharf by ambulance men and later admitted to Addington Hospital, where his condition was described as satisfactory.

Mr. Ntsele, an African employee of a Durban boat-builder, was the first to dive in after Mr. Johansen, but swallowed a great deal of water during the struggle.

HE DIVED 30 FEET

Mr. Kortleven said he was working on the deck of the *Sarangan* when he noticed people running towards the edge of the quay. He sprinted to the stern of the ship and saw the struggle. He dived 30ft. from the deck into the bay and assisted Mr. Ntsele, who was

then in difficulty. Eventually other crew members threw a rope to the rescuers and helped them out of the water. Mr. Ntsele was given artificial respiration by the ambulance men and later treated at King Edward VIII Hospital. He was not admitted.

MR. GEORGE NTSELE

My Wife Says

Those rocket seats seem just the thing for South Africa — for putting some of our politicians into orbit.

Grondlegger Willem Ruys J.D. Zn. met zijn vlag en eerste zeilschip, het barkschip: 'Cornelis Wernard Eduard' - 1839

